

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicæ

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus XI. De Juramento Calumniæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](#)

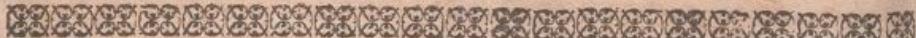
Quæres undecimo. Quid in aliis causis, si reus contumax existit?

R. In aliis causis si reus contumax testes super causa principali ante litis contestationem recipi nequeunt, sed poterit vel actor in possessionem mitti, vel reus excommunicari, si causa talis, ut missio in possessionem bonorum locum non habeat. Cap. tuae fraternitatis. 3. ut lite non contestata. Dixi: super causa principali. Quia ante litem contestatam super exceptionibus dilatoriis testes admittuntur. cap. exhibita. 19. de judicis.

Item super quæstione incidente & emergente, v. g. ut probetur, an citatio ad reum pervenerit, licet recipiuntur.

Quæres duodecimo. Quid si delegato causa taliter commissa, & parte ciuitati non comparente, nihilominus in negotio procedat, & probationes testes que recipiat?

R. Tunc testes adhuc lite non contestata recipere non potest extra causum in jure expressos. Cap. causam. 18. de rescript.

T I T U L U S U N D E C I M U S.

D E

JURAMEENTO CALUMNIÆ.

Postquam Juris bellum per litis contestationem est inceptum, ut fraudes removeantur, & ne actor vexandi solum causam, vel reus differendae solum solutionis gratiam litem sustinere & fovere videatur, a partibus exigitur juramentum calumniæ. De quo

Quæres primo. Quid est juramentum calumniæ?

R. Est juramentum, quod utraque pars in principio litis post litem contestatam præstat, jurando se bonâ fide ad judicium venire, actor ad agendum, & reus ad se defendendum.

Quæres secundo. Quæ capita calumniæ continent juramentum?

R. Quinque sequentia: 1mo. Quod pars se bonam causam fovere credat. 2do. Quod interrogatus non negavit, quæ vera esse credit. 3to. Quod falsa probatione scienter non utetur. 4to. Quod non petet dilationem in fraudem. 5to. Quod nec dedit, nec dabit, nec promisit, nec promittet aliquid pro hac causa, nisi illis personis, quibus leges dari permittrunt. *Gloss. in aap. 1. b. t. v. calumnia juramentum.* ubi hi versus:

*Illud juretur, quod lis fibi justa videtur,
Et si queretur, verum non inficietur,
Nil promittetur, nec falsa probatio detur,
Ut lis tardetur, dilatio nulla petetur.*

Quæ-

Quæres tertio. An de necessitate formæ judicialis sit juramenti calumniæ exactio?

R. Juxta leges civiles in cap. 1. de jura. calum. approbatas omnes principales personæ in primo litis exordio juramentum calumniæ subire debent. Si tamen omisum in tota causa calumniæ juramentum, judicialis processus aliás factus legitimè non est nullus, nec etiam annullandus. Cap. 1. §. propter. de jura. calum. in 6.

Quæres quarto. An Clericus juramentum calumniæ præstare teneatur?

R. Clerici in propriis causis juramentum calumniæ præstare debent. Cap. ceterum. 5. h. t. in causis suæ Ecclesiæ id per alium præstare possunt. cap. 1. h. t. Si litiger coram Judice non suo, ut coram Laico, tunc inconsulto Prælato suo juramentum calumniæ edicere non potest. cit. cap. 1.

Quæres quinto. An hoc juramentum in propria persona exsolvere partes obligentur?

R. negative. Juxta cap. fin. de jura. calum. in 6. Sed si Procurator ad præstandum hoc juramentum mandatum habeat speciale, pro principali admittitur, non autem si solum ad lites mandato provisus sit generali. In causa Universitatis, ut Monasterii, Collegii, vel Oeconomus, qui juramentum præstet, est constituendus, cap. Imperatorum. 4. de jura. calum. Vel ipse Prælatus aut bonorum administrator jurare debet. cap. edoceri. 21. de rescript.

Quæres sexto. Qualiter à Procuratore præstandum calumniæ juramentum?

R. Syndicus Universitatis sine speciali mandato in animam propriam tantum jurat de caluminia. Cap. in pertranslatandis. 3. de jura. calum. junct. gloss. v. in animam jurantis. Procurator vero speciale habens mandatum aliás in animam Domini jurat. Cap. Procurat. 38. de elect. in 6. Attamen ad evitandas fraudes & in Domini, & in propriam animam jurare debet. Cap. in appellationis. 2. §. Procuratores. b. t.

Quæres septimo. An in causa spirituali jurandum de calumnia?

R. Olim in causis spiritualibus non juxta dictum legum rigorem, sed secundum canonicam procedebatur æquitatem, & ideo juramentum calumniæ non exigebaratur, Cap. literas. 2. h. t. sed quia experientia docuit, quod etiam in causis spiritualibus homines sint malitiosi, & frequenter calumniantur, etiam in his hoc juramentum exigitur. Cap. 1. §. quamvis. h. t. in 6.

Quæres octavo. Qualiter de calumniæ jurat Episcopus?

R. Si ipse in judicio præsens, in persona jurare debet. Non tamen requiritur, ut tactis juret Evangelii, sed sufficit, quod propositis: uti etiam Sacerdos tacto jurat pectore. Si per Syndicū agit, ipse juramentum præstare tenetur. Cap. fin. h. t.

Quæres nono. Quæ poenæ jurare reculantis?

R. Poena recusantis juramentam est, ut auctor ab instituta cadat actione, reus autem haberi debeat pro confesso, cit. cap. fin. §. poena.

Quæres decimo. An partes juramentum calumniæ sibi invicem remittere valeant?

q. Tacitè remittere possunt, juramentum non urgendo; cùm enim hoc juramentum de ordinis judicarii non sit substantia, perinde est, sive in initio litis, sive in progresu exigatur. Expressè tamen juramentum remittere non possunt, quia non pro commodo privatorum, sed pro communis utilitate, cui pactis partium renuntiari nequit, hoc juramentum introductum esse noscitur.

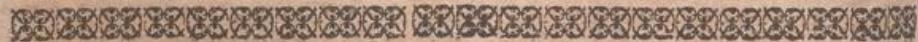
Quæres undecimo. An in causa appellationis iterum à partibus præstandum

hoc juramentum, quamvis in prima instantia præstitum fuerit?

q. affirmativè. Est expressus textus in cap. in appellationis. r. b. in 6.

Quæres duodecimo. An Judex præter juramentum calumniæ à partibus juramentum malitiæ exigere possit?

q. In omnibus causis, ante & post litem contestatam, sive de veritate dicenda, sive de calumnia fuerit juratum, Judex juramentum malitiæ à partibus exigere potest, quoties id expedire viderit. cit. cap. in appellationis. 2. §. omnibus, ut si v. g. fulpicetur, quod malitiæ proponatur exceptio, frivolè petatur dilatio, &c.

T I T U L U S D U O D E C I M U S,

D E

DILATIONIBUS.

Juramento calumniæ utrumque præstato litigantes inducias & dilatationes ad probandum & excipendum pere solent. Dilatio est temporis concessio, inter quod aliquis ex litigantibus ad actum quendam judicialel sepe preparare possit. Dilatationes aliæ sunt legales, sive à lege concessæ: aliæ conventionales, quæ ex partium dantur consensu: aliæ judiciales, quæ in judicio à Judice conceduntur. Item aliæ in litis exordio ante litis contestationem: aliæ in medio litis, post ejus contestationem,

aliæ in fine dari consueverunt.

Quæres primo. Qualiter dilationes citatoriaæ concedendæ?

q. Dilatationes citatoriaæ sunt, quæ reo absenti citato ad comparendum & respondendum in judicio dantur, & hæ datae cum termino peremptorio nimis breves esse non debent, nisi aliud exigit necessitas. Cap. 1. de dilatione. Causæ ob quas dilatationes citatoriaæ abbreviari possunt, sunt: si periculum in mora; quia res, de qua agitur, alias peritura, aut magnis expensis conservanda forct.

